

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ
FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIAUS**

**PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS ĮGYVENDINAMŲ STRUKTŪRINIŲ
REFORMŲ VIEŠINIMO 2020 M. SPALIO 11 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
RINKIMŲ POLITINĖS KAMPANIJOS METU**

2021 m. balandžio 15 d. Nr. 3-67 (1.2)
Vilnius

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) 2020 m. rugsėjo 14 d. gavo 15 min. žurnalisto informaciją (reg. Nr. 1-3302(7.9), kurioje nukreipiama į 2020 m. liepos 29 d. straipsnį „Vyriausybės užsakyta reklama apie pasiekimus papiktino TS-LKD: „Bandoma piktnaudžiauti administraciniu resursu“¹. Papildomai nurodoma: „Vyriausybės kanceliarija įsigijo klipų transliacijos paslaugas radijuje, televizijoje, viešajame transporte, kuriuose kalbama apie šešias Vyriausybės įvykdytas reformas. Klipai transliuojami keturias savaites iki rugsėjo 20 d.“.

1.1. Nurodytame straipsnyje rašoma: „Vyriausybės kanceliarijos užsakyti radijo ir vaizdo klipai apie šešias šios valdžios vykdytas reformas greitai metu turėtų pasirodyti eterije. Opozicinė Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (TS-LKD) aiškina, jog Vyriausybė savireklamai prieš rinkimus leidžia mokesčių mokėtojų lėšas – dėl to esą kreiptasi į Vyriausybės kanclerį Algirdą Stončaitį, dalyvaušiantį Seimo rinkimuose, ir Viešųjų pirkimų tarnybą (VPT) bei Vyriausiąją rinkimų komisiją (VRK).“, „15min anksčiau rašė, kad Vyriausybės kanceliarija ir viešojo įstaiga „Vizualinė komunikacija“ sudarė beveik 12 tūkst. eurų vertės sutartį dėl vaizdo ir garso klipų kūrimo, susijusių su Vyriausybės kanceliarijos vykdytais pokyčiais švietimo, sveikatos, pensijų, šešėlio mažinimo, mokesčių ir inovacijų srityse. Vieno iš tų klipų scenarijus skirtas elektroninei sveikatai, kurios veikla neseniai buvo sutrikusi. Vyriausybės kanceliarija paskelbė konkursą ir šių klipų transliavimui šešiose komercinėse radijo stotyse ir visų pagrindinių televizijų eterije. Maksimali pirkimui skirta lėšų suma – kiek daugiau nei 54 tūkst. eurų su PVM.“

2. VRK 2020 m. rugsėjo 15 d. posėdyje nutarta pradėti tyrimą visuomenės informavimo priemonėse skelbtos informacijos pagrindu.

3. 2020 m. rugsėjo 15 d. gautas pranešimas (reg. Nr. 1-3290(7.9) dėl vaizdo klipo apie e. sveikatos sistemą. Pranešime nurodoma: „Jei toks vaizdo klipas vis dėlto būtų sukurtas ir ištransliuotas, prašau Vyriausios rinkimų komisijos (VRK) ištirti ir įvertinti aukščiausiu minėto

¹ <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/vyriausybes-uzsakyta-reklama-apie-pasiekimus-papiktino-ts-lkd-bandoma-piktnaudziauti-administraciniu-resursu-56-1354056?copied>

vaizdo klipo turinį: ar šiuo klipu, politinės kampanijos metu, valdančioji Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (LVŽS) partija per savo paskirtą Vyriausybę nesinaudoja tarnybine padėtimi, neskleidžia paslėptos politinės reklamos, taip kurdama valdančiajai LVŽS partijai teigiamą įvaizdį per jos paskirtos Vyriausybės veiklos reklamą, kad yra kampanijos dalyvio propagavimas – paslėpta politinė reklama, naudojant neteisėtą, iš trečiųjų asmenų rinkimų kampanijos finansavimo šaltinį.“

4. 2020 m. rugsėjo 23 d. išsiųstas paklausimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai (reg. Nr. 2-1352(7.9).

5. 2020 m. spalio 7 d. gautas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos atsakymas (reg. Nr. 1-4319(1.5). Gautame atsakyme nurodoma, kad:

5.1. „2018 m. Vyriausybė pradėjo įgyvendinti 6 struktūrines reformas socialiai jautriose srityse: švietimo, sveikatos, pensijų, šešėlio mažinimo, mokesčių, inovacijų, siekiant visapusiškai reformuoti šias sritis šalyje. Siekiant maksimalaus rezultato, itin svarbus šių reformų naudų visuomenei supratimas, imlumas, žinomumas ir viešumas. Norint suteikti visuomenei visą reikiamą su reformų naudomis susijusią informaciją, buvo įgyvendinama reformų žinomumo didinimo kampanija, kurios metu buvo informuojama apie šių 6 struktūrinių reformų nešamas naudas, siekiant kuo labiau įtraukti visuomenę jomis naudotis. Reformų naudų komunikacija (straipsniai, vaizdo bei garso klipai, reklaminiai skydeliai ir kitos priemonės) tiek Vyriausybės kanceliarijos, tiek reformas įgyvendinančių ministerijų vykdoma kasmet nuo 2018 m.“

5.2. „Struktūrinės reformos yra Vyriausybės strateginių projektų portfelio dalis. Šio portfelio projektus prižiūri Strateginių projektų priežiūros komisija (SPPK), o komisijos nariai yra ministrai. Pagrindinės SPPK užduotys: sudaryti ir valdyti strateginių projektų portfelį; vertinti strateginių projektų įgyvendinimo rezultatus; vertinti ir šalinti bendrąsias strateginių projektų įgyvendinimo rizikas; valdyti strateginių projektų įgyvendinimo procesą ir optimizuoti išteklių strateginiams projektams įgyvendinti naudojimą.

Už reformų įgyvendinimą yra atsakingos šios ministerijos:

mokesčių reformos – Finansų ministerija;

pensijų reformos – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;

šešėlinės ekonomikos mažinimo reformos – Finansų ministerija;

inovacijų reformos – Ekonomikos ir inovacijų ministerija;

švietimo reformos – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija;

sveikatos reformos – Sveikatos apsaugos ministerija.

Bendradarbiaujant su šių ministerijų komunikacijos specialistais ir išoriniais konsultantais, buvo parengta reformų viešinimo koncepcija, kurioje numatytos priemonės, būdai, auditorijos, svarbiausios žinutės, kaip reformų nauda visuomenei bus pristatoma.“

5.3. „2018 m. reformas inicijavo Vyriausybė, jas įgyvendina už reformas atsakingos ministerijos. Vyriausybės kanceliarija atsakinga už struktūrinių reformų, kurios yra Vyriausybės strateginio projektų portfelio dalis, koordinavimą ir priežiūrą. Vyriausybės kanceliarija dėmesį skiria struktūrinių reformų įgyvendinimo stebėsenai, taikant bendrą projektų valdymo standartą, – reformų monitoringas vykdomas pagal 4 parametrus: terminų, biudžeto, apimties ir rizikų.“

5.4. „Struktūrinės reformos ir jų naudos buvo viešinamos skirtingomis priemonėmis ir būdais tiek jas įgyvendinančių ministerijų, tiek Vyriausybės kanceliarijos kasmet nuo jų įgyvendinimo pradžios 2018 m.

Pateikiame reformų viešinimo pavyzdžių:

2018 06 27 Inovacijų reforma įsibėgėja: bendriems verslo ir mokslo projektams siūlo 75 mln. eurų

2018 06 30 Seimas pritarė inovacijų reformai: sparčiau augs atlyginimai, atsiras inovacijų fondas ir bus pasitelkiami technologijų agentai

2018 m. https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/LT_ver/skaiciuokle/index.html

2018 m. <https://finmin.lrv.lt/lt/naujienos/finansu-ministras-vilius-sapoka-kaune-ir-marijampoleje-aptare-regionu-aktualijas-ir-mokesciu-reforma>

2019 m. <https://www.15min.lt/tema/kiem-pensijos-sukaupsiu-76924>

<https://www.smm.lt/web/lt/svietimo-strukturine-reforma>“.

5.5. „Nuo 2018 m. Vyriausybės kanceliarija ir ministerijos reguliariai teikia visuomenei informaciją apie reformų įgyvendinimą ir rezultatus.

Vyriausybės kanceliarija reformas 2018 m. lapkričio–gruodžio mėn. viešino viešajame transporte transliuojant vaizdo klipus.

2019 m. reformų viešinimas vyko nuo birželio iki gruodžio mėn. vidurio. Buvo sukurti:

- trys garso klipai, transliuoti 2019 m. rugsėjo–spalio mėn. nacionalinėse radijo stotyse,
- socialinės medijos įrašai „Facebook“ 2019 m. birželio–gruodžio mėn.,
- įgyvendintas turinio projektas naujienų portale 2019 m. birželio–spalio mėn. (straipsniai, interviu, pokalbiai studijoje, vaizdo įrašai. Šių turinio vienetų reklaminiai skydeliai skelbti naujienų portale bei internetinės reklamos tinkle).“

5.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos atsakyme nurodoma, kad: „Reformų pristatymo visuomenei grafikai ir terminai priklausė nuo reformų įgyvendinimo rezultatų.“ Taip pat gautame atsakyme pateiktos 2020 m. sudarytos viešinimo sutartys ir įrašų pavyzdžiai, nurodoma, kad esant poreikiui pateiks ir ankstesnius išsamius duomenis (dėl didelės apimties pateikti išsamūs duomenis apie šiuos metus).

Atsakyme pateikti reformų viešinimo pavyzdžiai nuo jų įgyvendinimo pradžios – 2018 m., kai reformos viešintos atsakingos už įgyvendinimą institucijos lygmeniu.

6. 2018 m. birželio 27 d. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos paskelbtoje naujienoje² „Inovacijų reforma išibėgėja: bendriems verslo ir mokslo projektams siūlo 75 mln. Eurų“ nurodoma: *„Inovacijų reformą įgyvendinanti Ūkio ministerija bendriems mokslo ir verslo projektams, kurių metu būtų kuriami inovatyvūs produktai, siūlo 75 mln. eurų. „Ūkio ministerijai įgyvendinant inovacijų reformą vienas svarbiausių darbų yra sujungti verslą ir mokslą, kad abi pusės matytų bendradarbiavimo naudą ir pamažu nyktų „mirties slėnis“, trukdantis mokslo žinioms tapti inovatyviais produktais. <...> Dėl to jau dabar turime tobulinti šį bendradarbiavimo modelį, nes jis naudingas ne tik šalies verslui ir mokslui, bet ir visai Lietuvos ekonomikai“, – teigia ūkio ministras Virginijus Sinkevičius. Didžiausia mokslui ir verslui bendradarbiaujant įgyvendinamam projektui skiriama finansavimo suma siekia 1,2 mln. eurų, o projektui, kai kuriama nauja ar plečiama esama įmonės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei inovacijų infrastruktūra, gali būti skirta iki 3 mln. eurų. Didžiausia suma naujų produktų ir technologijų sertifikavimui ir su tuo susijusioms veikloms sieks 200 tūkst. eurų. Mažiausia projektui galima skirti finansavimo lėšų suma yra 40 tūkst. Eurų <...>“.*

7. 2018 m. birželio 30 d. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos paskelbtoje naujienoje³ „Seimas pritarė inovacijų reformai: sparčiau augs atlyginimai, atsiras inovacijų fondas ir bus pasitelkiami technologijų agentai“ nurodoma: *„Inovacijų reformą vykdanči Ūkio ministerija tampa šalies technologijų ir inovacijų politikos formuotoja – nutarta Seime priėmus Technologijų ir inovacijų įstatymą. Ūkio ministras Virginijus Sinkevičius tikina, kad šiandieninis Seimo sprendimas leis gerinti inovacijų aplinką, o tai paspartins kiekvieno darbuotojo šalyje atlyginimo augimą. „Inovacijų reforma, kurios ašis yra šiandien Seime priimtas Technologijų ir inovacijų įstatymas, leis panaudoti turimą verslo ir mokslo potencialą ir tai pajus kiekvienas šalies gyventojas. Pirmiausia mokslininkams ir verslininkams įstatymas ir visa reforma atvers platesnes bendradarbiavimo galimybes, o augant eksportui bei produktyvumui – ir kiekvienam darbuotojui šalyje, kurio atlyginimo augimas dėl reformos turėtų paspartėti šeštadaliu“, – teigia ūkio ministras V. Sinkevičius. <...> „Taip Lietuvos turimi ištekliai būtų panaudojami kuo efektyviau, o kiekvienas išleistas euras atneštų didesnę naudą“, – sako V. Sinkevičius. <...> Reformos rengėjai numato, kad skatinant šalies mokslo ir verslo organizacijas kuo aktyviau dalyvauti Europos Komisijos įgyvendinamose programose „Horizon“ priemonėse, bus pasitelkti vadinamieji technologijų agentai. Jie atlieka naujų technologijų paiešką tiek įmonėse, tiek mokslo ir studijų institucijose ne tik tam, kad atrastų iš anksto numatytus kriterijus atitinkančią naują technologiją, bet ir surastų investavimui ar pardavimui patrauklų technologinį sprendimą. Tai itin aktualu startuoliams – jaunoms potencialą augti turinčioms įmonėms. <...> Skaičiuojama,*

² <https://eimin.lrv.lt/lt/naujienos/inovaciju-reforma-isibegeja-bendriems-verslo-ir-mokslo-projektams-siulo-75-mln-euru>

³ <https://eimin.lrv.lt/lt/naujienos/seimas-pritare-inovaciju-reformai-sparciau-augs-atlyginimai-atsiras-inovaciju-fondas-ir-bus-pasitelkiami-technologiju-agentai>

kad inovacijų reforma sudarys galimybes penktadaliu padidinti BVP, o 2020 metais eksportą padidins dar 1,4 mlrd. eurų.“

8. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos puslapyje skelbiama pajamų skaičiuoklė, kuria apskaičiuojamas atlyginimas „2018 m. DABAR 2020 m. 2021 m.“⁴

9. 2018 m. spalio 23 d. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos paskelbtoje naujienoje „Finansų ministras Vilius Šapoka Kaune ir Marijampolėje aptarė regionų aktualijas ir mokesčių reformą“ nurodoma: *„Regiono aktualijos ir plėtra, nuo 2019 m. įsigaliosiantys pajamų mokesčių pasikeitimai bei šešėlinės ekonomikos mažinimo būdai – šias temas aptarė finansų ministras Vilius Šapoka, antradienį lankęsis Kaune ir Marijampolėje. V. Šapoka ir Finansų ministerijos ekspertai susitiko su Kauno ir Marijampolės apskričių vietos savivaldos, verslo ir asociacijų atstovais. Tokios diskusijos yra viena iš Finansų ministerijos numatytų priemonių, skirtų išaiškinti mokesčių reformos ir šešėlio mažinimo priemones. „Mums buvo svarbu ne tik pristatyti mokestines naujoves, aptarti bendrus veiksmus kovoje su šešėliu, bet ir iš arti pamatyti, išgirsti, kuo konkrečiai gyvena regionai, kuo džiaugiasi, kur skauda, ką siūlo. Turėjome tikrai įdomias diskusijas, grįžtame su namų darbais ir idėjomis“, – teigia finansų ministras Vilius Šapoka.“* Pagrindinių mokesčių pakeitimai buvo įtvirtinti trims ateinantiems metams (2019-2021 m.) – tam, kad mokesčių sistema taptų prognozuojama, stabili ir aiški. Siekiama, kad konkurencinga mokestinė aplinka ir suteiktas mokesčių tikrumas sudarytų palankias sąlygas verslui ir skatintų investicijas Lietuvoje. 2019-2021 m. toliau mažės su darbo santykiais susiję mokesčiai, ypač vidutinės pajamas gaunantiems asmenims. Bus nuosekliai didinamas ir išplėstas neapmokestinamojo pajamų dydžio (NPD) taikymas iki 2 vidutinių darbo užmokesčių (VDU). Numatoma, kad 2021 m. darbo jėgos apmokestinimas Lietuvoje bus konkurencingiausias tarp Baltijos valstybių, taip skatinant investuoti į darbo vietų kūrimą Lietuvoje. <...> Siekiant mažinti šešėlį nuo 2019 m. bus sudaroma galimybė susimokėti „pamirštus“ mokesčius be baudų ir delspinigių per 6 mėnesių laikotarpį, o legaliai veikiančios ir mokesčius mokančios įmonės turės geresnes sąlygas dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, gauti bankinį finansavimą. Nuo kitų metų išmokų įsidarbinus mokėjimas bus pratęstas iki 12 mėn., o gyventojai, įsigiję automobilių, pastatų remonto ir vaikų priežiūros paslaugas, galės susimąžinti savo apmokestinamąsias pajamas – susigrąžinti dalį už paslaugas sumokėto GPM.“

10. 2019 m. naujienų portale 15 min. skelbta rubrika „KIEK pensijos sukaupsiu?“, kuriame nurodoma: *„KIEK pensijos sukaupsiu?“ – specialus turinio projektas, kuriame pateikiama informacija apie nuo 2019 m. įsigaliosiančias mokesčių ir pensijų reformas. Daugiau informacijos apie pasikeitimus – <https://kiek.lt>“*. Šioje rubrikoje skelbiami straipsniai ir reportažai: „Dabartinio pensininko realybė: vidutinė pensija – 344 eurai, o gyventi teks mažiausiai 15 metų“, „Ką būtina žinoti prieš nusprendžiant kaupti pensijai papildomai?“, „15min. studijoje – ką būtina žinoti prieš

⁴ https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/LT_ver/skaiciuokle/index.html

nusprendžiant kaupti pensijai papildomai“, „Svarbu žinoti: kada antroje pensijų pakopoje sukaupti pinigai paveldimi, o kada – ne“, „Nuo ko priklausys jūsų pensija ateityje?“, „Ar įmanoma prarasti pensijų fonde sukauptus pinigus? Specialisto paaiškinimas“, „Ekspertų įžvalgos: kodėl reikia kaupti pensijai papildomai“, „Ar ori bei prasminga bus mano pensija?“, „Ką turi žinoti apie kaupimą pensijai savarankiškai dirbantys žmonės?“, „Ką reikia žinoti apie sukauptos pensijos išmokėjimą?“, „E. Krungolco orios senatvės receptas: kaip garsus sportininkas ruošiasi pensijai“, „Kaip naudotis pensijų skaičiuokle?“, „Specialistų įžvalgos ir patarimai: ką po pensijų reformos varta žinoti apie kaupimą senatvei“, „Ką reikia žinoti apie pensijų anuitetą ir kodėl kaupiantiesiems senatvei jis tampa privalomas“, „7 žingsniai, padėsiantys susigaudyti pensijų reformoje ir priimti naudingiausią sprendimą“, „Trumpai: ką reikia žinoti apie pensijas ir jų kaupimą Lietuvoje“, „8 psichologo patarimai, kaip sutaupyti pensijai“, „Pensijų sistema Lietuvoje: kas priklauso kiekvienam žmogui, o kas priklauso nuo jo pastangų“, „10 klausimų apie naująją pensijų kaupimo tvarką“, „Sodra“ pradeda mokėti indeksuotas pensijas: kam ir kiek išaugo?“, „Išgaliojo nauji PSD įmokų tarifai: kas pakito?“, „15min studijoje pokalbis apie naująją pensijų kaupimo tvarką“, „Išbandykite skaičiuoklę: kokią pensiją gausite, jeigu nekaupsite papildomai?“, „Nauja „Sodros“ skaičiuoklė jauniems nepatiks: senatvės pensija sieks trečdalį atlyginimo“, „Ar darbdavys teisingai perskaičiavo algą – pasitikrinkite skaičiuoklėje“, „Kaip kaupsime pensijai nuo 2019-ųjų?“, „Keičiasi pensijų kaupimo sistema. Ką reikia žinoti dirbantiems?“.

11. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos svetainėje skelbiama informacija apie švietimo struktūrinę reformą (informacija atnaujinta 2020 m. liepos 8 d.): *„Švietimo struktūrinė reforma – viena iš šešių Lietuvos Respublikos Vyriausybės inicijuotų šalies struktūrinių reformų. Vykdomas esminis švietimo sistemos atnaujinimas, apimantis visus sistemos lygmenis nuo ikimokyklinio ugdymo iki aukštojo mokslo. Jo esminis tikslas – Lietuvos visuomenę parengti dabarčiai ir ateičiai, ugdymą grindžiant 21-ojo amžiaus kompetencijomis. Įgyvendinant švietimo reformą, siekiama pagerinti mokinių pasiekimus ir sumažinti socialinės atskirties riziką pertvarkant ugdymo turinį, vertinimą, praturtinant ugdymosi aplinką, pagerinant mikroklimatą. Vienas iš tikslų – švietimo ir mokslo finansavimo sistemą pertvarkyti taip, kad valstybės finansiniai ištekliai būtų naudojami kuo efektyviau, kad skatintų siekti aukštos švietimo kokybės, didintų aukštojo mokslo konkurencingumą, o švietimo ir mokslo sistemos sukurti rezultatai atitiktų valstybės, visuomenės ir ūkio poreikius.“* Tame pačiame puslapyje nukreipiama į „Naujienos“, „Kas padaryta“, „Švietimo struktūrinės reformos pristatymas“ ir „LRV struktūrinė reforma“.

Vyriausybės kanceliarijos atsakymo prieduose pateiktos informacijos vertinimas

12. Kartu su atsakymu pateiktos nuorodos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2020 m. sudarytas tris viešinimo sutartis.

13. 2020 m. rugpjūčio 13 d. UAB „Magnet“ sutartis⁵ su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, kurios objektas apibrėžtas kaip *„struktūrinių reformų komunikacijos kampanijos organizavimo paslaugos pagal techninėje specifikacijoje (Sutarties 1 priedas) nustatytus reikalavimus (toliau – paslaugos).“* Sutartis pasirašyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos atstovo, Vyriausybės kanclerio (Algirdas Stončaitis Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos Naujosios Vilnios rinkimų apygardoje Nr. 10 kandidatas, taip pat įrašytas ir į partijos kandidatų sąrašą) pirmojo pavaduotojo Luko Savicko (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos Šeškinės–Šnipiškių rinkimų apygardoje Nr. 6 kandidatas, taip pat įrašytas ir į partijos kandidatų sąrašą), veikiančio pagal kanclerio įsakymą. Sutartyje numatyta, kad sutarties kaina negali viršyti 30 000,00 Eur be PVM, tačiau numatoma, kad bus perkama pagal poreikį ir neįsipareigojama nupirkti viso preliminaraus paslaugų kiekio. Techninėje specifikacijoje kaip įvadinė informacija nurodoma: *„Nuo 2018 m. Vyriausybės kanceliarija įgyvendina 6 struktūrines reformas: švietimo, sveikatos, pensijų, šešėlio mažinimo, mokesčių, inovacijų srityse, siekiant visapusiškai reformuoti šias sritis šalyje. Itin svarbus šių reformų naudų visuomenei supratimas, imlumas, žinomumas ir viešumas. Atsižvelgiant į esamą situaciją ir siekiant suteikti visuomenei visą reikiamą su reformų naudomis susijusią informaciją, numatomą įgyvendinti reformų naudų žinomumo didinimo kampaniją, kurios metu įvairiomis priemonėmis būtų informuojama apie šias 6 struktūrines reformas ir jų nešamas naudas, siekiant kuo labiau įtraukti visuomenę jomis naudotis. Ši visuomenės informavimo kampanija turi vystyti Lietuvos gyventojų gebėjimus suprasti ir naudotis. Ši visuomenės informavimo kampanija turi vystyti Lietuvos gyventojų gebėjimus suprasti ir naudotis įgyvendinamų 6 struktūrinių reformų naudomis. Šią informaciją visuomenė turi identifikuoti, gauti ir naudotis iš įvairių informacijos šaltinių. Siekiant, kad informacinė kampanija turėtų poveikį kuo didesniai Lietuvos gyventojų skaičiui, kampanijos įgyvendinimui bus pasitelktos skirtingos visuomenės informavimo priemonės.“* Techninėje specifikacijoje nurodomas tikslas: *„Didinti šalies gyventojų žinomumą apie vykdomų 6 struktūrinių reformų pensijų, švietimo, sveikatos apsaugos, šešėlio mažinimo, mokesčių ir inovacijų srityse pokyčių atnešamas naudas, informuoti apie jų svarbą šalies ekonomikos augimui ir demografijai bei skatinti jomis naudotis.“* Specifikacijoje apibrėžti reikalavimai, t. y., kad *„informacijos rengimo ir viešinimo naujienų portaluose paslaugos – informacinių tekstų rengimas ir talpinimas interneto naujienų portaluose, reklaminių skydelių kūrimas ir talpinimas interneto naujienų portaluose bei internetinės reklamos tinkle <...> ne daugiau kaip 6 vnt. straipsnių (tų pačių, minimų 5 punkte 5.1.1.) talpinimas*

⁵http://www.cvpp.lt/index.php?option=com_vptpublic&task=sutartys&Itemid=109&filter_show=1&filter_limit=10&vp t_unite=&filter_tender=&filter_number=&filter_proctype=&filter_authority=Vyriausyb%C4%97s+kanceliarija&filter_jarcode=&filter_purchaseCode=&filter_cpv=&filter_valuefrom=&filter_valueto=&filter_contractdate_from=2020-06-01&filter_contractdate_to=2020-09-30&filter_expirationdate_from=&filter_expirationdate_to=&filter_supplier=Magnet&filter_supplier_jarcode=&filter_agreement_type=

žurnaluose <...> *Turinio kūrimo, komunikacijos ir reklamos socialiniame tinkle Facebook*“, paskyroje „Vyriausybė“ įgyvendinimas <...> *Reklaminės medžiagos kūrimo bei viešinimo paslaugos interneto reklamos platformoje „Google*“.

14. Kartu su atsakymu taip pat pateikta UAB „Magnet LT“ Projekto priemonių diegimo ir sklaidos komunikacijos veiklų ataskaita informacijos rengimo ir viešinimo naujienų portaluose. Iš pateiktos ataskaitos matoma, kad:

14.1. „Projekto laikotarpiu sukurta ir publikuota 6 vnt. tekstų 6 struktūrinių reformų naudų visuomenei tema“. <...> *Straipsnių nuorodomis taip pat pasidalinta ir internetinių naujienų portalų socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje*“.

14.1.1. 2020 m. rugpjūčio 28 d. (Straipsnyje Nr. 1) „Atmintinė gyventojams, norintiems susigražinti už būsto ir automobilių remontą bei auklių paslaugas patirtas išlaidas: galima atgauti iki 400 eurų“⁶ nurodoma, kad tai Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos užsakytas turinys. Straipsnyje cituojama Valstybinės mokesčių inspekcijos (VMI) Teisės departamento direktorė Rasa Virvilienė: „Pavyzdžiui, jei gyventojas, atlikdamas būsto remonto darbus, perka sienų perdažymo paslaugą, GPM lengvata galios perdažymo darbams, bet ne patiems dažams. Taip pat, pildant pranešimą būtina nurodyti visą (su PVM) už paslaugas ar atliktus darbus sumokėtą sumą neatskaičiuojant PVM“, – patikslina R. Virvilienė.“

14.1.2. 2020 m. rugsėjo 9 d. (Straipsnyje Nr. 2) „Vis daugiau gyventojų sąmoningai kaupia asmeninei pensijai“⁷ nurodoma, kad tai Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos užsakytas turinys. Straipsnyje cituojama Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Pensijų skyriaus vedėja Inga Buškutė: „Šiuo metu vidutinė senatvės pensija sudaro 377 eurus ir tai yra apie 43 proc. vidutinio atlyginimo. Yra paskaičiuota, kad norint išsaugoti panašią gyvenimo kokybę kaip ir dirbant bei gaunant atlyginimą, išėjus į pensiją pajamos turėtų sudaryti ne mažiau nei 70 proc. buvusių pajamų – todėl papildomas kaupimas pensijai – būtinas“, – įsitikinusi specialistė.“

14.1.3. 2020 m. rugsėjo 11 d. (Straipsnyje Nr. 3) „Pagalba sunkiausiai besiverčiantiems: nemokami kompensuojamieji vaistai ir priemonės. Kaip pasinaudoti šia lengvata?“⁸ nurodoma, kad tai Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos užsakytas turinys. Straipsnyje cituojama Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) Farmacijos politikos skyriaus vyriausioji specialistė, laikinai vykdanči vedėjo funkcijas, Anželika Oraitė: „2020 m. liepos mėnesį šia lengvata jau pasinaudojo ir už kompensuojamuosius vaistus nemokėjo kiek daugiau nei 94 tūkst. pacientų. „Paprastai šie pacientai sumokėdavo daugiau nei 650 tūkst. eurų per mėnesį. Kitaip tariant,

⁶ <https://www.delfi.lt/partnerio-turinys/naujienos/atmintine-gyventojams-norintiems-susigrazinti-uz-busto-ir-automobiliu-remonta-bei-aukliu-paslaugas-patirtas-islaidas-galima-atgauti-iki-400-euru.d?id=85103551>

⁷ <https://www.delfi.lt/partnerio-turinys/naujienos/vis-daugiau-gyventuju-samoningai-kaupia-asmeninei-pensijai.d?id=85185865>

⁸ <https://www.delfi.lt/partnerio-turinys/sveikata/pagalba-sunkiausiai-besiverciantiems-nemokami-kompensuojamieji-vaistai-ir-priemones-kaip-pasinaudoti-sia-lengvata.d?id=85210691>

kiekvienas pacientas turėdavo primokėti vidutiniškai po 7 eurus“, – aiškina A. Oraitė. „Straipsnyje pateikiama galimai naudinga informacija, tiksliau paaiškinanti, kas ir kaip gali pasinaudoti jiems priklausančiomis lengvatomis: „Šia lengvata gali pasinaudoti mažas pajamas gaunantys, jei jų pajamos – pensijos, socialinės išmokos, pašalpos – neviršys 238,45 eurų per mėnesį, tai – 75 metų sulaukę asmenys ir vyresni, pensininkai, kurių mėnesio pajamos siekia mažiau nei 238,45 eurų, asmenys, turintys neįgalumą ir kurių mėnesio pajamos siekia mažiau 238,45 eurų.“, „Ką reikia daryti gyventojams, norintiems pasinaudoti šia lengvata? Pasak A. Oraitės, norint įsigyti kompensuojamųjų vaistų ar medicinos pagalbos priemonių be priemokos, nieko papildomo daryti nereikia. Galioja ta pati kompensuojamojo vaisto ar medicinos pagalbos priemonių išrašymo ir atsiėmimo vaistinėse tvarka. Pirmiausia, kaip ir įprasta, reikia kreiptis į šeimos gydytoją ar gydytoją specialistą, kad reikalingiems vaistams ar medicinos pagalbos priemonėms būtų išrašytas kompensuojamasis receptas. Tuomet atvykti į vaistinę įsigyti vaistų ir priemonių.“ Taip pat pateikiama informacija, kaip apskaičiuojama, ar asmuo gali naudotis kompensacija: „Žmogaus gaunamų pajamų dydis nustatomas vadovaujantis šiuo metu galiojančiu Sveikatos draudimo įstatymu, kuriuo vertinamos užpraėjusio mėnesio pajamos – 2020 m. rugsėjo mėnesį bus vertinamos 2020 m. liepos pajamos“, – aiškina A. Oraitė.“

14.1.4. 2020 m. rugsėjo 23 d. (Straipsnyje Nr. 4) „Šalies pradinukai mokosi per žaidimus, inovacijas ir su robotų pagalba: ateityje taip mokysis dauguma“⁹ nurodoma, kad tai Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos užsakytas turinys. Straipsnyje cituojama Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Ikimokyklinio ir pradinio ugdymo skyriaus vyriausioji specialistė Liucija Jasiukevičienė: „Specialistė mini ir pradiniame ugdyme nuo šiol naudojamus edukacinius robotus – šią priemonę galima užprogramuoti tam tikros disciplinos – kalbos, matematikos, chemijos, informatikos ar kitos – mokomąją medžiagą.“ ir VGTU Inžinerijos licėjaus pradinių klasių mokytoja ekspertė Rūta Filončikienė: „Finansinio raštingumo veiklų metu vaikams per skirtingas veiklas nesunkiai paaiškinami labai sudėtingai suprantami dalykai. Jei pirmokas užduoda klausimus: „Ar prezidentas yra mokesčių mokėtojas?“, „Ar krizės metu pinigai taip pat keliauja ratu?“, reiškia, jis turi ne tik ekonominių žinių, bet jau ir kritiškai mąsto“.

14.1.5. 2020 m. rugsėjo 18 d. (Straipsnyje Nr. 5) „Dar daugiau vyresnio amžiaus žmonių galės pasinaudoti slaugos paslaugomis“¹⁰ nurodoma, kad tai partnerio turinys. Straipsnyje cituojama Sveikatos apsaugos ministerijos Pirminės sveikatos priežiūros ir slaugos skyriaus patarėja Ilona Šakienė: „Žmogui visos asmens sveikatos priežiūros paslaugos yra apmokamos iš PSD. Gyventojas nemoka nei už sveikatos priežiūros, nei už slaugos paslaugas – nesvarbu, ar guli slaugos ligonėje,

⁹ <https://www.delfi.lt/partnerio-turinys/naujienos/salies-pradinukai-mokosi-per-zaidimus-inovacijas-ir-su-robotu-pagalba-ateityje-taip-mokysis-dauguma.d?id=85308999>

¹⁰ <https://www.lrytas.lt/sveikata/medicinos-zinios/2020/09/18/news/dar-daugiau-vyresnio-amziaus-zmoniu-gales-pasinaudoti-slaugos-paslaugomis-16382016/>

ar slaugos paslaugas gauni namuose, tik jos iki šiol buvo teikiamos asmenims, turintiems nustatytus specialiuosius poreikius“.

14.1.6. 2020 m. rugsėjo 24 d. (Straipsnyje Nr. 6) „Kaip inovatyvias idėjas paversti verslu? Svarbiausi žingsniai“¹¹ nurodoma, kad tai partnerio turinys. Straipsnyje cituojamas MITA l. e. p. direktorius Gintas Kimtys: „Konkurencinį pranašumą suteikia inovatyvūs sprendimai, todėl labai svarbu investuoti į inovacijų plėtrą ir užtikrinti, kad perspektyvios idėjos būtų išvystytos ir pateiktos rinkai. Šia valstybės pagalba siekiama sukurti palankesnes sąlygas inovacijų kūrimui Lietuvoje, kurios įgalins šalies įmones konkuruoti savo produktais globaliu mastu, spartinti jos ekonomikos plėtrą ir didinti tarptautinį konkurencingumą“ ir ekonomikos ir inovacijų viceministrė Jekaterina Rojaka: „Proveržio labiausiai tikimės iš tokių sričių kaip pramonės skaitmeninimas, dirbtinis intelektas, žaliosios inovacijos ir žiedinė ekonomika, finansinės technologijos, gyvybės mokslų industrija. Lietuva siekia tapti patraukliausia Europoje gyvybės mokslų industrijos plėtros šalimi 2030 metais“, ir „Ligence“ finansų vadovas Dovydas Matuliuskas: „Šiandien ultragarsiniai tyrimai yra prastai automatizuoti. Širdies ultragarsinis tyrimas trunka nuo pusvalandžio iki pusantros valandos. Mes pastebėjome, kad automatizuota sistema leistų gydytojams tyrimą atlikti nenaudojant jokių mygtukų paspaudimų, rankų darbo ir tyrimas galėtų sutrumpėti iki penkių minučių“. Straipsnio pabaigoje nurodoma: „Šiais metais MITA atnaujino ES priemonės „Inostartas“ kvietimą teikti paraiškas – iki šiol finansavimą savo veiklai vykdyti jau gavo 147 jaunos, inovatyvius produktus ar paslaugas vystančios įmonės. Paraiškas šioje priemonėje gali teikti ir inovatoriai, siekiantys spręsti socialinius ar gyvybės mokslų srities iššūkius. Šiuo metu yra paskelbti 2 šios priemonės kvietimai: inovatoriams, veiklą vykdančioms Vilniaus, Kauno, Klaipėdos miestuose ir rajonuose bei inovatoriams, vystantiems inovatyvias idėjas visuose kituose Lietuvos miestuose ir rajonuose. Daugiau informacijos apie kitas MITA paramos priemones, kuriant inovatyvų verslą galima rasti čia: <https://mita.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/programos-priemones> ir čia: www.prisijunkirtu.lt“.

14.2. „Projekto laikotarpiu sukurti 6 vnt. reklaminių skydelių: <...> buvo talpinami tuose pačiuose internetiniuose naujienų portaluose, kur buvo talpinami informaciniai tekstai, bei internetinės reklamos tinkle, apimančiame ne mažiau nei 100 svetainių visoje Lietuvoje. Reklaminiai skydeliai vedė į internetiniame naujienų portale talpinamus straipsnius...“.

14.3. „6 vnt. straipsnių talpinti nacionaliniame žurnale TV Antena, kurio tiražas – 50 000 egz. Informaciniai straipsniai spalvotai publikuoti žurnalo 3–5 puslapiuose, teksto su iliustracija maketo plotas 500 kv. cm.“

¹¹ <https://www.lrytas.lt/verslas/mano-pinigai/2020/09/24/news/kaip-inovatyvias-idejas-paversti-verslu-svarbiausi-zingsniai-16453513/>

14.4. „Per Sutarties vykdymo laikotarpį, socialiniame tinkle „Facebook“ buvo sukurta 20 pranešimų apie Vyriausybės vykdomas struktūrines reformas. Pranešimus lydėjo trumpi, tačiau išsamūs tekstai, informuojantys visuomenę apie atsiradusias galimybes susigrąžinti GPM, paramą inovacijoms, kompensuojamųjų vaistų reformą, pertvarkytą pensijų sistemą bei kuriamą informacinę sistemą turgavietėse. Pranešimus lydėjo nuoroda www.prisijunkirtu.lt. Visus pranešimus jungė grotazymės #PrisijunkIrTu #6StrukturinesReformas. <...>.“

14.5. „Google paieškos sistemose buvo sukurtos 3 reklamos, struktūrinėms reformoms viešinti. <...>. Reklamos buvo nukreipiamos į internetinį puslapį www.prisijunkirtu.lt. Reklamoms buvo naudojami iš anksto su Perkančiąja organizaciją suderinti raktažodžiai. <...>.“

14.6. „Google Display sistemoje buvo sukurti 3 reklaminių skydelių variantai apie kompensuojamųjų vaistų reformą, GMP susigrąžinimą už automobilio remontą bei už GPM susigrąžinimą už būsto remontą. Reklamos buvo rodomos tikslinei auditorijai Lietuvoje, siekiant pasiekti kuo daugiau vartotojų. Reklamos buvo nukreipiamos į internetinį puslapį www.prisijunkirtu.lt. Reklamoms buvo naudojami iš anksto su Perkančiąja organizaciją suderinti raktažodžiai. Reklamos parodymų skaičius šiuo metu yra apdorojamas ir rezultatai bus pateikiami, gavus tikslius parodymų duomenis“.

15. 2020 m. rugpjūčio 31 d. UAB „Havas Media“ sutartis¹² su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, kurios dalykas apibrėžtas kaip: „<...> vaizdo ir garso klipų transliavimo paslaugas komerciniuose televizijos kanaluose ir radijo stotyse...“. Sutartis pasirašyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos atstovo, Vyriausybės kanclerio pavaduotojo (nebuvo politinės kampanijos dalyvis), veikiančio pagal kanclerio įsakymą. Sutartyje numatyta, kad sutarties kaina negali viršyti 45 000,00 Eur be PVM. Techninėje specifikacijoje kaip kampanijos tikslas nurodomas: „informuoti tikslinę auditoriją ir didinti šalies gyventojų žinomumą apie vykdomų 6 struktūrinių reformų pensijų, švietimo, sveikatos apsaugos, šešėlio mažinimo, mokesčių ir inovacijų pokyčių atnešamas naudas, informuoti apie jų svarbą šalies ekonomikos augimui ir demografijai bei skatinti jomis naudotis“. Specifikacijoje nurodoma, kad perkamas paslaugas sudaro: „Pagal Užsakovo poreikį, 15-30 sek. trukmės vaizdo ir garso klipų transliavimas radijuje ir televizijoje. Užsakovas neįsipareigoja įsigyti viso nurodyto preliminaraus paslaugų kiekio.“

16. 2020 m. rugpjūčio 17 d. UAB „Media Traffic“ sutartis¹³ su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, kurios objektas apibrėžtas kaip: „informacinių vaizdo klipų transliavimo

¹²http://www.cvpp.lt/index.php?option=com_vptpublic&task=sutartys&Itemid=109&filter_show=1&filter_limit=10&vpt_unite=&filter_tender=&filter_number=&filter_proctype=&filter_authority=Vyriausyb%C4%97s+kanceliarija&filter_jarcode=&filter_purchaseCode=&filter_cpv=&filter_valuefrom=&filter_valueto=&filter_contractdate_from=2020-06-01&filter_contractdate_to=2020-09-01&filter_expirationdate_from=&filter_expirationdate_to=&filter_supplier=Havas+Media&filter_supplier_jarcode=&filter_agreement_type=

¹³http://www.cvpp.lt/index.php?option=com_vptpublic&task=sutartys&Itemid=109&filter_show=1&filter_limit=10&vpt_unite=&filter_tender=&filter_number=&filter_proctype=&filter_authority=Vyriausyb%C4%97s+kanceliarija&filter_jarcode=&filter_purchaseCode=&filter_cpv=&filter_valuefrom=&filter_valueto=&filter_contractdate_from=2020-06-01&filter_contractdate_to=2020-09-01&filter_expirationdate_from=&filter_expirationdate_to=&filter_supplier=Media+Traffic&filter_supplier_jarcode=&filter_agreement_type=

viešojo transporto monitoriuose paslaugos pagal techninėje specifikacijoje (Sutarties 1 priedas) nustatytus reikalavimus (toliau – paslaugos).“ Sutartis pasirašyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos atstovo, Vyriausybės kanclerio (Algirdas Stončaitis Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos Naujosios Vilnios rinkimų apygardoje Nr. 10 kandidatas, taip pat įrašytas ir į partijos kandidatų sąrašą) pirmojo pavaduotojo Luko Savicko (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos Šeškinės–Šnipiškių rinkimų apygardoje Nr. 6 kandidatas, taip pat įrašytas partijos sąraše), veikiančio pagal kanclerio įsakymą. Sutartyje numatyta bendra sutarties kaina 9 900 Eur be PVM. Techninėje specifikacijoje kaip kampanijos tikslas nurodomas: „informuoti tikslinę auditoriją ir didinti šalies gyventojų žinomumą apie vykdomų 6 struktūrinių reformų pensijų, švietimo, sveikatos apsaugos, šešėlio mažinimo, mokesčių ir inovacijų pokyčių atvešamas naudas, informuoti apie jų svarbą šalies ekonomikos augimui ir demografijai bei skatinti jomis naudotis.“ Specifikacijoje nurodoma, kad perkamas paslaugas sudaro: „Vaizdo klipai iki 30 sekundžių trukmės, be garso takelio, su subtitrais, turi būti transliuojamas ne mažiau nei 5 (penkių) didžiųjų Lietuvos miestų (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys, Jonava) viešajame transporte – iš viso ne mažiau nei 400 ekranų viešajame transporte.“

16.1.1. Sutartyje nurodyta, kad paslaugos turi būti suteiktos iki 2020 m. rugsėjo 30 d.

17. Patikrinus Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (toliau – LVŽS) politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštį, matoma, kad politinės kampanijos metu taip pat buvo mokama už UAB „Media Traffic“ suteiktas paslaugas nuo 2020 m. birželio 23 d. iki 2020 m. rugsėjo 28 d.

18. 2021 m. vasario 5 d. el. paštu buvo kreiptasi į UAB „Media Traffic“ (susirašinėjimas registruotas (reg. Nr 1-249(7.9) su prašymu pateikti informaciją, ar Vyriausybės užsakyti vaizdo klipai apie vykdomas reformas nebuvo rodomi prieš arba po Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos užsakytų politinės reklamos klipų, ir patikslinti, kokie Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos klipai buvo rodyti. 2021 m. vasario 9 d. gautas atsakymas, kuriame nurodoma, kad: „Vaizdo klipai sistemoje rodomi atsitiktine tvarka, parodant minimalų nustatytą rodymų kiekį per valandą. Nėra susiejimo su partijos klipais.“ 2021 m. vasario 12 d. pateikti tuo metu transliuotų klipų pavyzdžiai (iškarpos). Įvertinus pavyzdžius (reklamų pavadinimus, juose deklaruojamus šūkius) sąsają su Vyriausybės užsakyta informacija nepastebėta, tačiau dėl atsitiktinės parodymų tvarkos yra tikimybė, kad Vyriausybės užsakyti vaizdo klipai apie vykdomas reformas galėjo būti rodomi prieš arba po Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos užsakytų politinės reklamos klipų.

19. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos atsakyme pateikti 2020 m. įrašų pavyzdžiai (6 radijo įrašai ir 5 vaizdo klipai).

Nr.	Trukmė	Radio įrašo turinys
GPM lengvata		
1.	21 sekundė	<i>Lietuvos keliuose važinėja daugiau nei 100 000 automobilių, kurių aptarnavimui per metus išleidžiama milijonai eurų, bet ar žinote, kad nuo šiol remontuodami automobilių galite atgauti dalį lėšų iš valstybės biudžeto. Prašyk atsiskaitymo už paslaugas dokumentų ir gauk iki 400 eurų sumokėto GPM. Sužinokite apie tai daugiau www.prisijunkirtu.lt.</i>
2.	21 sekundė	<i>Pernai naujomis GPM lengvatomis už būsto, automobilio remonto ar auklių pastabas pasinaudojo virš 22 500 gyventojų. Jie galės susigražinti virš 5 mln. eurų GPM. Prisidėk prie šešėlio mažinimo. Įsigijus šias paslaugas išsaugok mokėjimo dokumentus. Taip gali atgauti, net iki 400 eurų sumokėtų GPM. Sužinokite apie tai daugiau www.prisijunkirtu.lt.</i>
3.	14 sekundžių	<i>Ar žinojote, kad remontuodami automobilių galite atgauti dalį lėšų iš valstybės biudžeto. Prašyk atsiskaitymo už paslaugas dokumentų ir atgauk iki 400 eurų sumokėto GPM. Sužinokite apie tai daugiau www.prisijunkirtu.lt.</i>
4.	15 sekundžių	<i>Prisidėti prie šešėlio mažinimo šalyje galime kiekvienas. Reikalaudami būsto ar automobilio remonto, auklių paslaugų pirkimo dokumentų. Taip galite atgauti dalį sumokėtų pinigų. Sužinokite apie tai daugiau www.prisijunkirtu.lt.</i>
5.	24 sekundės	<i>Šešėlinė ekonomika stabdo viešųjų paslaugų gerinimą. Šešėlyje dirbantys asmenys netenka socialinių ir finansinių garantijų, o vartotojai kokybės. Prisidėti prie kovos su šešėliu galime kiekvienas. Reikalaudami būsto ar automobilio remonto, auklių paslaugų pirkimo dokumentų. Taip papildomai galite susigražinti ir dalį sumokėtų pinigų. Sužinokite apie tai daugiau www.prisijunkirtu.lt.</i>
Inovacijų pokyčiai		
6.	24 sekundės	<i>Pernai Lietuvoje veikė net 210 FINTECH įmonių, o dirbančiųjų skaičius šiame sektoriuje išsaugo beveik iki 3 500. Šalyje veikiantys visi startuoliai pritraukia kone 200 mln. eurų investicijų arba net 7 kartus daugiau nei prieš trejus metus. Pasinaudok inovacijų pokyčiais ir tu. Kurk inovatyvų verslą ir taip prisidėk prie Lietuvos proveržio pasaulio ekonomikoje. Sužinokite apie tai daugiau www.prisijunkirtu.lt.</i>

Nr.	Trukmė	Vaizdo įrašo turinys	Įrašo aprašymas
GPM lengvata			
1.	30 sekundžių	<i>Neseniai pradėjome darytis remontą. Atnaujinom virtuvę, vonios kambarį, bute perdažė sienas, pakeitė senas grindis. Pasirodo, kad nuo šiol galima susigražinti dalį lėšų už atliktus remonto darbus. Taip sutaupėme naujiems dviračiams! Pasinaudok lengvata ir prisidėk prie šešėlio mažinimo šalyje. Išsaugok mokėjimo dokumentus už remonto paslaugas – taip gali atgauti net iki 400 eurų GPM. Sužinok daugiau – www.prisijunkirtu.lt.</i>	Vaizdo klipe rodoma remontą atliekanti ir dviračiais važinėjanti šeima. Klipo pabaigoje rodoma nuoroda www.prisijunkirtu.lt
2.	15 sekundžių	<i>(Tapati reklama kaip ir pirmoji, tik trumpesnė): Pasirodo, kad nuo šiol galima susigražinti dalį lėšų už atliktus remonto darbus. Taip sutaupėme naujiems dviračiams. Pasinaudok lengvata ir prisidėk prie šešėlio</i>	Vaizdo klipe rodoma remontą atliekanti ir dviračiais

		<i>mažinimo šalyje. Daugiau apie tai www.prisijunkirtu.lt</i>	važinėjanti šeima. Klipo pabaigoje rodoma nuoroda www.prisijunkirtu.lt .
Nauja apskaitos sistema turgavietėse			
3.	29 sekundžių	<i>Ūkį turime su tėvuku. Kiekvieną savaitgalį važiuoju į turgų parduoti mūsų augintų daržovių. Tikrai nesiskundžiu – pavyksta uždirbti, patinka ūkininkauti. Deklaruoju visas pajamas, sąžiningai moku kas priklauso. Ar žinai, kad prie kovos su šešėliu gali prisidėti kiekvienas? Prekių ir pajamų apskaita turgavietėse bus tvarkoma modernioje informacinėje sistemoje. Sužinokite apie tai daugiau - www.prisijunkirtu.lt</i>	Vaizdo klipe rodoma daržoves auginantys ir parduodantys tėvas su sūnumi. Klipo pabaigoje rodoma nuoroda www.prisijunkirtu.lt .
Kompensuojamųjų vaistų reforma			
4.	30 sekundžių	<i>Buvo daug gandų ir kaltinimų apie vaistų kompensavimo tvarką. Tačiau realybėje jų kainos man per pus sumažėjo. Nuo šiol už juos aš moku net du kartus mažiau. Tai reiškia, kad daugiau pinigų lieka pirkiniams ir oresniam kasdieniam gyvenimui. Nuo liepos mėnesio 75-erių metų sulaukę žmonės, taip pat mažas pajamas gaunantys pensininkai ir neįgalieji kompensuojamuosius vaistus gali įsigyti nemokamai. Sužinokite daugiau - www.prisijunkirtu.lt.</i>	Vaizdo klipe rodoma moteris, apsiperkanti vaistinėje ir pirkinius iš maisto parduotuvės kraunanti į mašiną. Klipo pabaigoje rodoma nuoroda www.prisijunkirtu.lt .
5.	14 sekundžių	<i>(Tapati reklama kaip ir ketvirtoji, tik trumpesnė): 75-erių metų sulaukę žmonės, taip pat mažas pajamas gaunantys pensininkai ir neįgalieji kompensuojamuosius vaistus gali įsigyti nemokamai. Tai reiškia, kad daugiau pinigų lieka pirkiniams ir oresniam gyvenimui. Sužinokite daugiau - www.prisijunkirtu.lt.</i>	Vaizdo klipe rodoma moteris, apsiperkanti vaistinėje ir pirkinius iš maisto parduotuvės kraunanti į mašiną. Klipo pabaigoje rodoma nuoroda www.prisijunkirtu.lt .

20. Pagal surinktus duomenis informacija apie e. sveikatos informacinę sistemą nebuvo skleidžiama, tai yra nepasitvirtino VRK gautame pranešime nurodyta informacija.

Viešai skelbiamos informacijos vertinimas

21. Peržiūrėjus www.prisijunkirtu.lt svetainę, matoma, kad tituliname puslapyje skelbiama: „Vyriausybė įgyvendina 6 struktūrinių reformų paketą iš karto keliose socialiai jautriose srityse - švietimo, sveikatos apsaugos, mokesčių, inovacijų, šešėlinės ekonomikos mažinimo, pensijų – šias sritis iš esmės reformuojant ir struktūriškai pertvarkant. 2020 m. kai kurios reformos jau baigtos, kitoms išplėstos veiklos ir jos jau neša naudas visuomenei:

- *šiuo metu pensijų kaupimo fonduose yra 1,373 mln. dalyvių. Tai žmonės, kurie nori užsitikrinti saugią ateitį. Kiekvienam kaupiančiajam papildomai iš valstybės biudžeto mokama paskata – taip efektyviau investuojami pinigai, o kaupiant savo lėšomis – gaunama didesnė pensija;*
- *mažas pajamas gaunantys, sunkiai besiverčiantys senjorai ir negalią turintys asmenys, kompensuojamuosius vaistus bei jiems reikiamas medicinos priemones gali įsigyti nemokėdami priemonių. Tam tereikia turėti kompensuojamąjį receptą ir atvykti į vaistinę;*
- *įgyvendinant vieną iš šešėlio mažinimo priemonių šalyje, žmonėms suteikta galimybė susigrąžinti Gyventojų pajamų mokestį (GPM) už automobilio ar būsto remonto, auklių paslaugas. Taip papildomai galima susigrąžinti dalį sumokėtų pinigų;*
- *skiriama parama inovacijų plėtrai. Lengvatos taikomos investicijoms į valstybės mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą. Taip stiprinamos pramonės šakos ir skatinamos investicijos į mokslo pasiekimus bei aukštąsias technologijas.*

Norėdami sužinoti daugiau apie struktūrinių reformų jau nešamas naudas visuomenei, kuriomis gali pasinaudoti kiekvienas, pasirinkite jums aktualią temą žemiau ir spauskite ikoną.“

21.1. Puslapyje pateikiamos 5 temos, o pasirinkus tam tikrą dominančią temą nukreipiama į plačiau pristatomą informaciją: „*Pigesni kompensuojamieji vaistai*“ (lrvt.lt interneto svetainėje informuojama apie tai, kas gali tuo pasinaudoti ir ką reikia daryti), *Susigrąžink GPM priemonę už: auklių, būsto, automobilio remonto paslaugas*“ (VMI interneto svetainėje pateikiama išsami informacija apie mokesčių pakeitimus nuo 2019 m., t. y. naujas GPM lengvatas), „*Kaupk ir gaus didesnę pensiją*“ (sodra.lt interneto svetainėje pateikiama informacija, susijusi su pensijų kaupimu ir anuitetų mokėjimu), „*Kurk inovatyvų verslą*“ (eimin.lrv.lt interneto svetainėje pateikiama informacija apie mokestines lengvatas investicijoms, konsultacinę / informacinę paramą ir inovacijų paklausos skatinimą), „*Informacinė sistema ir turgavietėse prekiaujantiems asmenims*“ (lrvt.lt interneto svetainėje informuojama apie tai, kad nuo kitų metų turgavietėse parduodamos produkcijos ir pajamų apskaitą planuojama tvarkyti modernioje informacinėje sistemoje. Pasisakoma apie tai, kodėl reikia permainų ir kas pasikeis).

22. Mano vyriausybė lrv.lt interneto svetainėje¹⁴ išsamiai ir visokiausiomis formomis pristatomos struktūrinės reformos:

- „*Atnaujintas reformų leidinys*“
- „*Atnaujintas reformų leidinys (Angl.)*“
- „*Vyriausybės 6 struktūrinės reformos*“
- „*Vyriausybės 6 struktūrinės reformos (Angl.)*“
- „*Vyriausybės 6 struktūrinių reformų vienlapis*“

¹⁴ <https://lrvt.lt/lt/aktuali-informacija/xvii-vyriausybė/struktūrinės-reformos>

- „Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgyvendinamų struktūrinių reformų poveikio ekonominės analizės pristatymas“
- „Vyriausybės struktūrinių reformų paketo poveikis Lietuvos ūkio makroekonominiams rodikliams“
- „Tarpiniai pasiekti reformų rezultatai (2019-04-03)“
- „Tarpiniai pasiekti reformų rezultatai (2019-04-03 - Angl.)“
- „Struktūrinių reformų pirmas pristatymas visuomenei (2018-04-16)“
- „Struktūrinių reformų naudos“

Be to, interneto svetainėje pateikiamas informacinis filmukas struktūrinėms reformoms pristatyti ir sukurtos grupės, kuriose skelbiama informacija apie kiekvieną iš reformų.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės viešai skelbtos informacijos ir Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos politinės reklamos palyginimas

23. Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos išleistame leidinyje 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai, kuriame pateikiamos politinių partijų programos, nurodoma: „Nuo 2016 metų Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga (LVŽS) šalyje vykdo pokyčius: didino <...> LVŽS ir toliau skaidrins farmacijos sektorių, kad sergantieji galėtų įsigyti vaistų mažiausiomis kainomis.“

24. Senjorams skirto Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos leidinio (elektroninė versija publikuota 2020 m. balandžio 22 d.)¹⁵ įžanginėje dalyje rašoma: „Mielosios senjorės ir senjorai, nuo šių metų liepos 1 d. 75-erių sulaukusiems senjorams kompensuojamieji vaistai yra nemokami ir neliko priemonių. Taip pat gera žinia jog „Sodroje“ toliau kaupiamas rezervas, kuris tampa visų Lietuvos senjorų pensijų stabilumo garantu. Tai tik dvi žinutės, kurios sunkiai skinasi kelių iki Jūsų“. Dalyje „75-erių metų sulaukusiems senjorams dalis vaistų – nemokami!“ rašoma: „Visada sakėme – neteisinga, kad mūsų senjorai už tuos pačius vaistus moka brangiau negu kitų šalių pensininkai. LVŽS stojus už valstybės vairo, nekompensuojami vaistai atpigo, daugiau kaip du kartus sumažėjo priemonės už kompensuojamus vaistus. Taip pat pasirūpinome, kad, Jums, sulaukusiems 75-erių metų, kompensuojamieji vaistai nuo 2020 liepos 1 d. būtų išduodami nemokamai – nereikės mokėti jokių priemonių.“ Leidinys pažymėtas kaip politinė reklama.

25. Seimo rinkimams skirto Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos leidinio (2020 m. rugsėjis, Nr. 7¹⁶) dalyje, „Pokyčiai, kuriuos mums pavyko padaryti“ nurodoma: sumažinome priemokas už vaistus, o kompensuojamieji vaistai senjorams tapo nemokami.“ Dalyje „LVŽS

¹⁵ https://issuu.com/lvzs_publikation/docs/lvzs_leidiny_senjorams_2020_04

¹⁶ https://issuu.com/lvzs_publikation/docs/uzz_2020_ruduo_nacionalinis_nr.7

ketinimai sveikatos srityje“ nurodoma: sudarysime galimybę asmenims, sulaukusiems 70 metų, įsigyti kompensuojamuosius vaistus nemokamai (be priemonų)“.

25.1. Dalyje, kurioje pristatoma 40 svarbiausių 2016–2020 metais nuveiktų darbų, nurodoma: „28 Sumažinome kompensuojamųjų vaistų kainas. Nuo 75 metų asmenims – kompensuojamieji vaistai nemokami! Per pastaruosius dvejus metus pacientų priemokos už kompensuojamuosius vaistus sumažėjo dvigubai – nuo vidutiniškai 2,5 euro vienam receptui (2020 m. liepos 1 d. vaistai 100 proc. yra kompensuojami visiems 75 metų ir vyresniems šalies gyventojams, taip pat neįgalumo lygį, 55 proc. ir mažesnę darbingumo lygį arba specialiųjų poreikių lygį turintiems asmenims; pensininkams, kuriems nustatytas didelis specialiųjų poreikių lygis ir vaikams iki 18 metų.“

26. Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos leidinio, skirto Seimo rinkimams (2020 m. rugsėjis, Nr. 8¹⁷), dalyje „Kam kaip Seimo narys, skirsiu daugiausiai dėmesio?“ (3 psl.) rašoma: „Senjorai, sulaukę 70 metų, įsigyja kompensuojamuosius vaistus nemokamai (be priemonų).“

27. Peržiūrėjus „Facebook“ Reklamų bibliotekoje apmokėtą Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos reklamą, matoma, kad:

27.1. 2020-10-01–2020-10-02 Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos paskyroje paskelbtas įrašas „LVŽS pirmininkas Ramūnas Karbauskis šiandien visuomenei paviešino skandalinę informaciją – 10 farmacijos kompanijų nusprendė sudalyvauti Seimo rinkimuose, puikiai žinodamos, kad rinkimų išvakarėse užkeltos (ar pagal reikalavimus nemažintos) vaistų kainos lems, jog jų gaminami vaistai bus išbraukti iš kompensuojamųjų vaistų sąrašo, o tai neabejotinai taps puikiu pretekstu žmonių nepasitenkinimui kurstyti.

Kai kurių farmacijos kompanijų Lietuvai pateiktos vaistų kainos viršija vidutinę Europos Sąjungos referencinių šalių kainą tris, šešis ar net beveik aštuonis kartus. Pavyzdžiui, vieno diabetui gydyti skirto ir plačiai naudojamo vaisto kaina Lietuvai yra net šešis kartus didesnė nei Europos Sąjungos šalims.

Politinė reklama apmokėta iš LVŽS rinkimų sąskaitos.“

27.2. 2020-10-04–2020-10-06 paskyroje „Tavo balsas gali“ ir 2020-10-06–2020-10-09 Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos kandidato Dainiaus Kepenio paskyroje skelbtas įrašas¹⁸ apie vaistų kainų pakėlimą prieš rinkimus: „Farmacininkai, alkoholio pramonė ir privatūs pensijų fondai iš kailio neriasi, kad išrinktų ne mus.

Tačiau, tikiuosi būsime pilietiškai, sąmoningi ir balsuosime atsakingai.

Turbūt pirmą kart Lietuvos istorijoje Seimo rinkimuose nusprendė sudalyvauti ir 10 farmacijos kompanijų, puikiai žinodamos, kad rinkimų išvakarėse užkeltos (ar pagal reikalavimus

¹⁷ https://issuu.com/lvzs_publikation/docs/uzz_2020_nr8

¹⁸ <https://www.facebook.com/ads/library/?id=272902663811082>,
<https://www.facebook.com/ads/library/?id=3405698996189646>

nemažintos) vaistų kainos lems, jog jų gaminami vaistai bus išbraukti iš kompensuojamųjų vaistų sąrašo, o tai neabejotinai taps puikiu pretekstu žmonių nepasitenkinimui kurstyti. Tokiu būdu bus siekiama parodyti, kad esame bloga valdžia.

Daugiau informacijos apie tai čia: <https://www.lvzs.lt/lt/lvzsnaujienos/ramunas-karbauskis-kodel-farmacininkai-beveik-8-kartus-pakelė-vaistų-kainas>

Daugiau apie Dainių: www.dainiuskepenis.lt

Politinė reklama apmokėta iš Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos rinkiminės sąskaitos.“

Be to, šiame įrašė dalijamasi vaizdo įrašu, kuriame D. Kepenis rinkėjus kviečia dalyvauti Seimo rinkimuose, akcentuodamas dalyvavimo svarbą „Rinkimai, kurie nulems sekančių ketverių metų mūsų valstybės raidą <...> Tavo balsas gali daugiau, Tavo valsa gali nulemti mūsų šalies ateitį“.

27.3. 2020-10-14–2020-10-19 Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos paskyroje skelbiamas Ramūno Karbauskio pranešimas¹⁹ apie kitų partijų, kurios sėkmingai pasirodė pirmame rinkimų ture, siekius. Taip pat šiame įrašė kalbama ir apie kompensuojamus vaistus „Nepaisant konservatorių pasipriešinimo, mes visus šiuos ketverius metus nuosekliai rūpinomės Lietuvos žmonių gerove, didinome pensijas, kitąmet planuojame indeksuoti pensijas, taip pat planuojame įvesti 13-ąją pensiją, padarėme, kad senjorams nuo 75 metų kompensuojami vaistai būtų nemokami, per kitą Seimo kadenciją sieksime, kad jie būtų nemokami ir 65-erių metų žmonėms. Džiaugiamės, kad įvedėme ir padidinome vaiko pinigus“.

27.4. 2019-05-18–2019-05-24, tai yra prieš rinkimus į Europos Parlamentą, buvo skleidžiama reklama „Pasiekėme, kad vaistai taptų pigesni. Dabar vaistai kompensuojami 100% , o ne 80%“: „Dažniau - keturis kartus per metus - peržiūrimas vaistų kainynas leidžia greičiau reaguoti į vaistų kainų pokyčius. Be to, dabar vaistai kompensuojami 100 %, o ne 80 % ir 90 %. Į gera pakeitėme Lietuvą, į gera pakeisime ir Europą! Europos Parlamento rinkimuose balsuokite už sąrašą Nr. 2. #NesustokimeAugti Politinė reklama apmokėta iš LVŽS rinkimų sąskaitos.“

28. Pagal stebėsenos užfiksuotus duomenis 2020 m. spalio 1 d. savaitraštyje „Savaitė“ buvo skleidžiama politinė reklama „Už mus kalba darbai“ (žymėjimas: *Apmokėta iš Lietuvos valstiečių žaliųjų sąjungos (LVŽS) rinkimų sąskaitos Užs. Nr. GG000003*“), kurioje rašoma: „Žengėme tvirtą žingsnį gerovės valstybės link. Žmonės daug rečiau ieško laimės svetur. Atsirado viltis, kad sugebame tinkamai rūpintis vieni kitais. Pirmą kartą Lietuvos istorijoje ketverius metus stabiliai dirbanti Vyriausybė užtikrina net tik didelį ekonomikos augimą, bet ir apčiuopiamai sumažino pajamų atotrūkį. Nesustokime. <...> Nemokamai teikiami kompensuojamieji vaistai vyresniems nei 75 metų asmenims.“

29. 2021 m. kovo 12 d. paklausimu (reg. Nr. 2-235(7.9) kreiptasi į Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungą.

¹⁹ <https://www.facebook.com/ads/library/?id=818577975597744>

30. 2021 m. kovo 19 d. gautas Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos atsakymas (reg. Nr. 1-486(7.9) ir politinės reklamos, skleistos UAB „Media Traffic“ ekranuose, maketai, 15 lapų.

31. Paklausime buvo teiraujamasi: *„Kaip Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų ir 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų programos yra susijusios su Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgyvendinamomis 6 struktūrinėmis reformomis socialiai jautriose srityse: švietimo, sveikatos, pensijų, šešėlio mažinimo, mokesčių, inovacijų?“* Pateiktame atsakyme nurodoma: *„LVŽS rinkimų programose buvo numatytos programinės nuostatos dėl šeimos instituto puoselėjimo, rūpestingos sveikatos apsaugos, darnios visuomenės ir aplinkos, švietimo ir kultūros, inovacijų ir iniciatyvų ekonomikoje ir t.t. (plačiau - <http://darnilietuva.lt/rinkmenos/darnios-lietuvas-vyriausybes-programa.pdf>). 2020 m. Seimo rinkimų programoje taip pat buvo numatytos atitinkamos nuostatos (<https://lvzs.lt/lt/apie-mus/programa/2020-seimo-rinkim%C5%B3-programa>). LVŽS manymu, nuostatos dėl švietimo, sveikatos apsaugos, pensijų, šešėlio mažinimo, mokesčių ir pan. yra universalios ir numatomos visų politinių partijų rinkimų programose. Yra viešai žinoma, kad po 2016 m. Seimo rinkimų LVŽS kartu su kitomis politinėmis partijomis suformavo daugumą Seime, o LVŽS rinkimų sąrašo lyderis, nepartinis asmuo Saulius Skvernelis tapo Vyriausybės vadovu. Ministerijų vadovais tapo LVŽS, Lietuvos socialdemokratų, Lietuvos lenkų rinkimų akcijos, Lietuvos socialdemokratų darbo partijos atstovai, taip pat asmenys, nepriklausantys politinėms partijoms. Suformuota Vyriausybė parengė darbų programą, kurioje buvo įtrauktos koaliciją Seime sudariusių politinių partijų ir savo sričių profesionalų siūlomos nuostatos. Kiekvienais metais pateikdavo Seimui savo veiklos ataskaitą apie patvirtintos Vyriausybės programos įgyvendinimą. Kaip žinia, 2016 m. – 2020 m. Seimo kadencijos metu buvo įgyvendinta daug reformų visose (įskaitant, ir VRK paminėtas) srityse. Po 2020 m. Seimo rinkimų suformuota Vyriausybė, kaip tvirtina vienos iš partijų, šiuo metu sudarančių daugumą Seime, frakcijos seniūnas Eugenijus Gentvilas, planavo tęsti daugelį Vyriausybės, kuriai vadovavo S. Skvernelis, darbų.“*

32. Paklausime taip pat buvo teiraujamasi: *„Ar pati partija kaip nors prisidėjo prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgyvendinamų 6 struktūrinių reformų socialiai jautriose srityse: švietimo, sveikatos, pensijų, šešėlio mažinimo, mokesčių, inovacijų įgyvendinimo ir (ar) viešinimo?“* Pateiktame atsakyme nurodoma: *„Kaip nurodyta aukščiau, LVŽS buvo viena iš partijų, sudariusių valdančiąją daugumą Seime, o Vyriausybėje dirbo ir ministrai – LVŽS nariai. Tačiau partija Vyriausybės veikloje nedalyvavo, t. y. Vyriausybė savo veiklą vykdė teisės aktuose nustatyta tvarka, nederindama ir neatsiskaitydama LVŽS. Neturime žinių, kad Vyriausybė, vykdydama savo veiklą, būtų buvusi atskaitinga kitoms politinėms partijoms, kurios dalyvavo formuojant Vyriausybę. LVŽS ir jos nariai daug metų savo idėjomis ir visuomenine veikla (akcijomis, pasisakymais,*

savanoriavimu, visuomenės švietimu ir kt.) prisideda prie reformų ir siekia pozityvių pokyčių įvairiose visuomenės ir valstybės gyvenimo srityse.

33. Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos atsakyme papildomai nurodoma: „LVŽS nurodo, jog UAB „Media Traffic“ teikia reklamos viešojo transporto ekranuose paslaugas. LVŽS manytu, tokia reklama yra efektyvi, todėl rinkimų kampanijos metu buvo kreiptasi į minėtą bendrovę ir reklamuoti Vilniaus, Kauno ir Šiaulių kandidatai (pvz. pridedami). Kandidatai buvo pristatomi trumpais šūkiais ir idėjomis (pvz., „Kaunui turi atstovauti kauniečiai“, „Pasižadu visomis išgalėmis siekti, kad Lietuvos žmonės savo gimtojoje žemėje gyventų laimingai ir saugiai“ ir kt., pabrėžiamos skaidrios politikos, aplinkosaugos, ekologijos ir pan. aktualijos). LVŽS su jokiais trečiaisiais asmenimis (Vyriausybės atstovais, atsakingais už vykdytų reformų viešinimą ar pan.) nederino nei politinės reklamos, skleistos UAB „Media Traffic“ ekranuose, turinio, nei skleidimo laiko. LVŽS pabrėžia, jog UAB „Media Traffic“ paslaugomis LVŽS naudojosi ir visų kitų pastaraisiais metais vykusių politinių kampanijų metu (2016 m. rinkimų į Seimą, 2019 m.: Europos Parlamento, Savivaldos, Respublikos Prezidento).“

Teisinis vertinimas

34. Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo (toliau – Kampanijų finansavimo įstatymas) 2 straipsnio 8 dalyje politinė reklama apibūdinama kaip *valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.*

35. Kampanijų finansavimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *politinė reklama turi būti pažymėta nurodant lėšų šaltinį ir aiškiai atskirta nuo kitos skleidžiamos informacijos.* To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *politinė reklama, nepažymėta pagal teisės aktų reikalavimus arba pažymėta nesilaikant teisės aktų reikalavimų, laikoma paslėpta politine reklama ir yra draudžiama. Už jos skleidimą taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė.*

36. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 50 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *rinkimų agitacija gali būti įvairių formų ir būdų, išskyrus tuos, kurie pažeidžia Konstituciją ir įstatymus, prieštarauja moralei, teisingumui ar visuomenės darnai, neatitinka sąžiningų ir garbingų rinkimų.*

37. Seimo rinkimų įstatymo 54 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *bet kam draudžiama naudotis tarnybine padėtimi valstybės ar savivaldybių institucijose, įstaigose ar organizacijose, taip*

pat valstybinėse ar savivaldybių visuomenės informavimo priemonėse vykdančią bet kokią rinkimų agitaciją, pavesti tai daryti kitiems asmenims ar kaip nors kitaip, naudojantis tarnybine padėtimi, bandyti paveikti rinkėjų valią. Valstybės, savivaldybių pareigūnams, valstybės tarnautojams draudžiama naudotis tarnybine padėtimi sudaryti sau ar partijai išskirtines rinkimų agitacijos sąlygas. Šis straipsnis pažeidęs asmuo gali būti patrauktas administracinėn arba baudžiamojon atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka..

38. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 85 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad rinkimų įstatymuose ar Lietuvos Respublikos referendumo įstatyme nustatytos rinkimų ar referendumo agitacijos tvarkos pažeidimas, išskyrus šio straipsnio 3, 4, 5 dalyse numatytus pažeidimus, užtraukia baudą asmenims nuo šešiasdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų, rinkimų komisijų ar referendumo komisijų nariams, kitiems atsakingiems asmenims, taip pat rinkimų ar referendumo stebėtojams – nuo dviejų šimtų iki aštuonių šimtų septyniasdešimt eurų ir politinės kampanijos dalyviams ar politinių partijų, kurios yra politinės kampanijos dalyvės, pirmininkams – nuo trijų šimtų iki vieno tūkstančio penkiasdešimt eurų.

39. Administracinių nusižengimų kodekso 92 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme, rinkimų įstatymuose ir Lietuvos Respublikos referendumo įstatyme nustatytų politinės reklamos skleidimo reikalavimų nesilaikymas užtraukia baudą viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų vadovams arba kitiems už viešosios informacijos skleidimą ar visuomenės informavimo priemonės turinį atsakingiems asmenims nuo trijų šimtų iki vieno tūkstančio keturių šimtų penkiasdešimt eurų.

40. Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 4 punkte nustatyta, kad dėl šio kodekso 85 ir 92 straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų, administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo pirmininkas ir šios komisijos nariai ar Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko įgalioti valstybės tarnautojai.

41. VRK 2020 m. liepos 3 d. sprendimu Nr. Sp-93 patvirtintas Savikontrolės klausimynas politikams „Kaip atskirti, ar planuojama skelbti informacija nėra politinė reklama, ar vykdoma veikla nėra rinkėjų papirkimas?“, kuriame numatyta, kad:

* Jeigu, pvz., Europos Parlamento nario vykdomos veiklos viešinimas apmokamas naudojant Europos Parlamento skiriamas lėšas, turinyje nebus rasta Kampanijų finansavimo įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje nustatytų politinės reklamos požymių ir tai nebus retas atvejis, kai skelbiama tokia informacija, VRK tokios informacijos politinė reklama nelaikytų. Tačiau skleidžiant tokio pobūdžio informaciją, informacijos adresatas turėtų būti aiškiai informuojamas, kokia tai informacija ir kas už ją apmoka.

* Jeigu už politinės partijos (grupės, frakcijos) arba asmenines lėšas skelbiama informacija atitinka Kampanijų finansavimo įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje nustatytus požymius arba nėra susijusi su institucijoje atliekama veikla, arba dėmesys nukreipiamas į teigiamas asmenines savybes ir asmeninius nuopelnus, tokia informacija laikytina politine reklama.

42. VRK 2018 m. birželio 19 d. sprendimu Nr. Sp-75 patvirtintos Rekomendacijos dėl politinės reklamos skleidimo politinės kampanijos laikotarpiu (toliau – Rekomendacijos). Rekomendacijų 4.6. papunktyje numatyta, kad rinkimų agitacijos laikotarpiu politinė reklama laikoma Rekomendacijų 3 punkte minimi viešai skelbiami informaciniai pranešimai, komentarai, kita informacija: *kai skelbiama politinės partijos pirmininko, jos narių, kitų asmenų, einančių renkamas ar skiriamas, ar politinio (asmeninio) pasitikėjimo pareigas valstybės ar savivaldybės institucijose, nuotraukos, pasisakymai, viešai skleidžiama kita atlygintina (ar numatoma atlyginti) informacija, nesusijusi su tokių asmenų veikla valstybės ar savivaldybės institucijose ir (ar) šių institucijų kompetencija, jei politinė partija ar asmuo dalyvauja politinėje kampanijoje, taip pat tais atvejais, kai tokie asmenys nedalyvauja politinėje kampanijoje, bet savo pasisakymais ir veiksmais prisideda prie teigiamo politinių partijų, kitų asmenų, išsikėlusių ar iškeltų kandidatais, kitų politinės kampanijos dalyvių įvaizdžio kūrimo, skatina už juos balsuoti.*

43. Skleidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės informaciją apie struktūrines reformas, informacijos adresatas informuojamas, kokia tai informacija ir kas ją užsakė arba yra nurodoma „Mano vyriausybė“ svetainėje esanti skiltis „#PrisijunkIrTu“, kurioje pateikiama informacija apie Vyriausybės vykdomas reformas.

44. Informaciją apie struktūrines reformas, jų įgyvendinimą ir rezultatus Vyriausybės kanceliarija ir ministerijos nuo 2018 m. kasmet reguliariai teikia visuomenei. Ankstesniais metais taip pat buvo pasitelkiamos panašios sklaidos priemonės (žr. pažymos 5.5 punktą). Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos atsakyme nurodoma, kad: *„Vyriausybės kanceliarija atsakinga už struktūrinių reformų, kurios yra Vyriausybės strateginio projektų portfelio dalis, koordinavimą ir priežiūrą. Vyriausybės kanceliarija dėmesį skiria struktūrinių reformų įgyvendinimo stebėsenai, taikant bendrą projektų valdymo standartą, – reformų monitoringas vykdomas pagal 4 parametrus: terminų, biudžeto, apimties ir rizikų“* ir, kad *„Reformų pristatymo visuomenei grafikai ir terminai priklausė nuo reformų įgyvendinimo rezultatų.“*

45. Parengtoje informacijoje apie struktūrines reformas nėra vizualinių ar kitokių tiesioginių sąsajų su partijomis, Lietuvos Respublikos ministrais ar Ministru Pirmininku. Parengtuose vaizdo įrašuose ir reklaminiuose skydeliuose yra vaizduojami asociatyvūs paveikslėliai arba aktoriai (nežinomi asmenys). Parengtuose straipsniuose dėmesys skiriamas tam tikrų reformų aprašymui, kalbinami ne patys ministrai, Ministras Pirmininkas, o kiti specialistai, kurių darbas ir patirtis tiesiogiai susiję su įgyvendinamomis reformomis. Įvairiomis priemonėmis skelbiamas

turinys gali būti laikomas atitinkančiu deklaruojamą tikslą – informuoti visuomenę. Pateikiama informacija yra glausta ir orientuota į nurodytą tikslą.

46. Tyrimą atlikusių asmenų nuomone, paskelbtos informacijos tikslas yra suteikti visuomenei visą reikiamą su reformų nauda susijusią informaciją, pavyzdžiui, informuoti apie galimybę kaupti senatvės pensijai, susigrąžinti sumokėtą GPM ar informuoti apie Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros teikiamas paramos priemones kuriant inovatyvų verslą. Nenustatyta, kad paskelbtos informacijos turiniu būtų propaguojami tam tikri politikai ar partijos, būtų skatinama balsuoti ar nebalsuoti už tam tikrus asmenis.

47. Taigi atsižvelgiant į informacijos turinį, didžioji dalis Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamos informacijos apie struktūrines reformas (Reformų naudų komunikacija (straipsniai, vaizdo bei garso klipai, reklaminiai skydeliai ir kitos priemonės) neatitinka Kampanijų finansavimo įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje nustatytų požymių.

48. Iš viso užsakyto turinio išsiskiria du vaizdo klipai apie sumažintas kompensuojamųjų vaistų kainas.

48.1. Ilgesniojo vaizdo įrašo turinyje nurodoma: *„Buvo daug gandų ir kaltinimų apie vaistų kompensavimo tvarką. Tačiau realybėje jų kainos man per pus sumažėjo. Nuo šiol už juos aš moku net du kartus mažiau. Tai reiškia, kad daugiau pinigų lieka pirkiniams ir oresniam kasdieniam gyvenimui. Nuo liepos mėnesio 75-erių metų sulaukę žmonės, taip pat mažas pajamas gaunantys pensininkai ir neįgalieji kompensuojamuosius vaistus gali įsigyti nemokamai. Sužinokite daugiau - www.prisijunkirtu.lt.“*

48.2. Trumpesniojo vaizdo įrašo turinyje nurodoma: *„75-erių metų sulaukę žmonės, taip pat mažas pajamas gaunantys pensininkai ir neįgalieji kompensuojamuosius vaistus gali įsigyti nemokamai. Tai reiškia, kad daugiau pinigų lieka pirkiniams ir oresniam gyvenimui. Sužinokite daugiau - www.prisijunkirtu.lt.“*

48.3. Šiais vaizdo įrašais apie kompensuojamuosius vaistus, skirtingai nuo kitų vaizdo įrašų apie įgyvendintas reformas, pateikiama informacija apie Vyriausybės atliktus darbus, tačiau nepateikiama informacija, kurią vartotojas galėtų praktiškai panaudoti, siekdamas pasinaudoti reforma, nes asmenims norint pasinaudoti šios reformos rezultatais nereikia atlikti jokių papildomų veiksmų. Be to, skirtingai nuo viešinto straipsnio (pažymos 14.1.3 papunktis), vaizdo įrašė nurodomos tik 3 grupės, kurios kompensuojamuosius vaistus gali įsigyti nemokamai, be papildomos naudingos informacijos apie pajamų dydžio vertinimą ar koku būdu galima gauti kompensacijas (nenurodoma, kad vaistinės pačios gaus ir matys reikalingą informaciją elektroninėje sistemoje). Taigi šios reformos nauda sėkmingai gali pasinaudoti ir apie ją nežinantys, atitinkamai grupei priklausantys vaistų pirkėjai, kuriems vaistus paskiria gydytojas. Informaciją apie kompensuojamuosius vaistus dažnai pateikia gydytojas arba vaistininkas, dėl to atlygintinai

skleidžiama papildoma informacija apie kompensuojamųjų vaistų reformą yra labiau sietina su siekiu propaguoti nei informuoti. Vaizdo klipų turinyje siekiama paneigti „*gandus*“ ir „*kaltinimus*“, nurodant, kad tam tikro amžiaus žmonėms kompensuojamųjų vaistų kainos sumažėjo per pusę. Tokiu būdu rinkimų agitacijos kampanijos etapo pabaigoje (paskelbus kandidatų sąrašą) formuojamas teigiamas Vyriausybės įvaizdis, dėmesys nukreipiamas į suteikiamas naudas visuomenei, LVŽS, kaip valdančiosios partijos, nuopelnus, taip siekiant padidinti valdančiųjų populiarumą 2020 m. spalio 11 d. Seimo rinkimuose.

48.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos atsakyme nurodoma, kad už pensijų reformas atsakinga Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, o už sveikatos reformas – Sveikatos apsaugos ministerija. Pažymėtina, kad būtent LVŽS partijų atstovai ėjo šių ministerijų ministrų pareigas. Linas Kukuraitis ir Aurelijus Veryga buvo keliami kandidatai (Aurelijus Veryga Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos kandidatas Panemunės rinkimų apygardoje Nr. 18 ir įrašytas į LVŽS kandidatų sąrašą, o Linas Kukuraitis įrašytas į LVŽS kandidatų sąrašą). Kandidatais taip pat buvo ir jau minėti Lietuvos Respublikos Vyriausybės kancleris Algirdas Stončaitis (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos kandidatas Naujosios Vilnios rinkimų apygardoje Nr. 10 ir įrašytas į partijos kandidatų sąrašą) ir kanclerio pirmasis pavaduotojas Lukas Savickas (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos kandidatas Šeškinės–Šnipiškių rinkimų apygardoje Nr. 6 ir įrašytas į partijos kandidatų sąrašą).

48.5. Apie poreikį mažinti ir jau sumažintas kompensuojamųjų vaistų priemokas kalbama ir partijos politinės reklamos leidiniuose (tiek 2020 m. Seimo rinkimuose, tiek 2019 m. rinkimuose į Europos Parlamentą, plačiau šios pažymos 23–28 punktuose). Paminėtina, kad 2020 m. spalio mėnesį apmokėti 4 įrašai, skleisti šia tema socialiniame tinkle „Facebook“.

48.6. Įvertinus vaizdo klipų transliacijų kiekius nustatyta, kad vaizdo klipai apie kompensuojamuosius vaistus sudaro reikšmingą dalį skleistos informacijos: apie 40 procentų visų transliacijų viešajame transporte ir apie 30 procentų visų transliacijų pagrindinių televizijų eteryje.

49. Taigi atsižvelgiant į klipų apie kompensuojamuosius vaistus turinį, skleidimo dažnumą ir į tai, kad jie viešinti aktyviausiu rinkimų agitacijos kampanijos etapu, t. y. agitacijos kampanijos pabaigoje, bei į tai, kad ši tema ne kartą naudota ir Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos rinkimų programoje, ypač 2020 m. spalio mėn. (4 įrašai), laikytina, kad šia informacija buvo propaguojamos LVŽS rinkimų programos nuostatos ir tikslai, todėl informacija laikytina paskelbta LVŽS interesais.

50. Pažymos rengimo metu, 2020 m. lapkričio 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos papildomai buvo prašoma pateikti duomenis apie patirtas išlaidas. 2020 m. gruodžio 1 d. buvo gauti dokumentai, kuriuose atskleidžiami paskleistos informacijos įkainiai. Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovas informavo, kad pateikti duomenys yra konfidencialūs, todėl šioje

pažymyje jie nebus detalizuojami. Tyrimo apimtyje pakanka paminėti tik bendrą informacijos, kurią siūloma pripažinti politine reklama, gaminimo ir skleidimo kainą. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovo pateiktus dokumentus nustatyta, kad 2020 metais skelbta Lietuvos Respublikos Vyriausybės informacija apie kompensuojamųjų vaistų reformą galėjo kainuoti 23 598,73 Eur (įskaitant ir gamybos, ir skleidimo išlaidas).

51. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos skleidžiama apmokėta informacija apie kompensuojamųjų vaistų reformą, propaguojamos LVŽS rinkimų programos nuostatos, idėjos, tikslai ir nuopelnai, dėl to Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos užsakyti du vaizdo įrašai apie kompensuojamųjų vaistų reformą laikytini LVŽS 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politine reklama.

52. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos skleista informacija apie kompensuojamųjų vaistų reformą pažeidžia Seimo rinkimų įstatymo 50 straipsnio 2 dalies nuostatas dėl rinkimų agitacijos formų, neatitinkančių sąžiningų ir garbingų rinkimų, kadangi naudojantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos finansiniais ištekliais politinės partijos interesais buvo paskleista politinė reklama.

53. Surinktų duomenų nepakanka nustatyti atsakingą asmenį, kuris, naudodamasis tarnybine padėtimi, siekė paveikti rinkėjų valią LVŽS naudai (ar savo kaip LVŽS kandidato) ar kurio pavedimu kitiems asmenims daryta įtaka dėl informacinės medžiagos apie Lietuvos Respublikos Vyriausybės struktūrines reformas turinio.

54. Pagal Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo (patvirtinto VRK 2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. Sp-51) 58 punktą, *Vyriausioji rinkimų komisija, sprendimu nustačiusi, kad politinės kampanijos dalyvis žiniaraštyje nenurodė politinės kampanijos pajamų ar išlaidų (ar jų dalies), arba pripažinusi, kad politinės kampanijos dalyviui buvo perduoti daiktai, suteiktos paslaugos laikytini politinės kampanijos pajamomis ar išlaidomis, papildo žiniaraštį, jame nurodydama Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu pripažintas politinės kampanijas pajamas ar išlaidas.*

55. Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos 2021 m. sausio 20 d. pateiktoje Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje nurodytas politinės kampanijos išlaidų dydis – 1 725 532,35 Eur. Į politinės kampanijos finansavimo ataskaitą įtraukus pirmiau nurodytas išlaidas už Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos informacijos, laikytinos politine reklama, skleidimą (23 598,73 Eur), didžiausias leistinas savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos išlaidų dydis (3 721 000 Eur) nebūtų viršytas. Nedeklaruotos išlaidos politinei reklamai, įskaitant nustatytas (1 802,08 Eur) VRK 2021 m. sausio 21 d. sprendimu Nr. Sp-11 ir VRK 2021 m. kovo 12 d. sprendimu Nr. Sp-75, sudarytų 0,68 proc. didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma:

1. Nepripažinti, kad 2020 metais skelbta Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos informacija apie struktūrines reformas – 6 radijo įrašai ir 3 vaizdo klipai, kuriems priskirtinos temos „GPM lengvata“, „Inovacijų pokyčiai“, „Nauja apskaitos sistema turgavietėse“, yra laikytini politine reklama.
2. Pripažinti, kad dalis 2020 metų rugsėjo mėnesį Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos skelbtos informacijos – 2 vaizdo klipai apie kompensuojamųjų vaistų reformą laikytini Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos politine reklama.
3. Pripažinti 2 punkte nurodytus įrašus paslėpta politine reklama.
4. Pripažinti, kad buvo pažeista Seimo rinkimų įstatymo 50 straipsnio 2 dalis dėl rinkimų agitacijos formų, neatitinkančių sąžiningų ir garbingų rinkimų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos lėšomis paskleidus 2 punkte nurodytą politinę reklamą.
5. Pripažinti Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos išlaidomis 2 punkte nurodytos politinės reklamos rengimo ir skleidimo išlaidas (23 598,73 Eur).
6. Pavesti Vyriausiosios rinkimų komisijos Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui papildyti Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitą ir Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštį 23 598,73 Eur išlaidomis už politinės reklamos rengimą ir skleidimą.
7. Svarstyti dėl administracinės atsakomybės taikymo atsakingiems asmenims pagal Administracinių nusižengimų kodekso 85 straipsnio 1 dalį ir 92 straipsnio 2 dalį.

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Vyriausioji specialistė

Estera Miežytė